

SAMISK

Boahkuheapmi influeansa vuostá

Muhtimiidda dagaha influeansa duođalaš dearvvašvuođalaš váttisvuođaid. Sáhtta leat hui buorre dearvvašvuhtii jus boahkuhuvvot. Mánát ja rávisolbmot riskajoavkkuin berrejit váldit influeansaboahkuheami juohke jagi.

Influeansaboahkuheapmi ávžžuhuvvo erenoamážit čuovvovaš olbmuide:

- Buohkaide geat leat deavdán 65 jagi
- Ássiide buhcciidruovttuin ja boarrásiidásodagain
- Mánáide ja rávisolbmuide geain lea:
 - diabetes mellitus, tiipa 1 ja 2
 - kronalaš vuoŋŋahatvihki
 - kronalaš váibmo- ja varrasuotnavihki
 - kronalaš geahpesvihki
 - kronalaš manimašvihki
 - kronalaš nevrologalaš dávda dahje váddu
 - vuoliduvvon vuostálastinnákca dávddaid vuostá
 - hui duođalaš buidodat (BMI badjel 40)
 - eará duođalaš dahje kronalaš dávda
- Áhpehemiide 12. áhpehisvuođavahkku rájes

Manne boahkuhuvvot?

Lagabui 1,6 miljovna máná ja rávisolbmo Norggas gullet joavkkuide main lea stuorát riska dearvvašvuođalaš váttisvuođaide influeansa geažil. Meroštallo ahte Norggas jápmet gaskamearálaččat 900 olbmo dávdda geažil. Influeansaboahkuheapmi sáhtta suddjet olugiid sis.

Influeansa sáhtta earret eará dagahit geahpesboaldáhaga ja ahte kronalaš dávddat vearránit. Sáhtta leat dárbu čálihuuvvot buohccivissui jus šaddet duođalaš váttisvuođat influeanssa geažil. Muhtimiin hedjona dearvvašvuohhta bistevaččat duođalaš influeanssa manjá.

Lea stuorát riska ahte olbmot geain leat váibmo-/varrasuotnavigit influeansaáigodagas buohccájit váibmodohppehagain, vuoŋŋaščaskkástagain ja jápmet go muđui jagis. Influeansaboahkuheapmi sáhtta leat veahkin suddjet dákkár dáhpáhusaid vuostá.

Influeansa áhpehisvuođas dagaha veahá stuorát riskka riegádahttit jápmán máná. Áhpehemiin lea maid dá stuorát riska go eará dearvvas nissonolbmui buohccát eará dávddain influeanssa geažil, nu mo ovdamearkka dihte geahpesboaldáhagain.

Sáhtta leat duođalaš jus njuoratmánát buohccájit influeanssain. Go eadni boahkuhuvvo áhpeheapmin de addo mánnái suddjen vuosttáš áigái manjá riegádeami.

Man vuostá suddje boahkuheapmi?

Influeansaboahkuheapmi suddje mángga iešguđetlágan influeansavirusiid vuostá.

Influeansaboahkuheapmi ii suddje koronavirusa vuostá iige eará virusiid ja bakteriiid vuostá mat maid sáhttet dagahit dávdamarkkaid mat sulastahttet influeanssa. Dábálaš influeansadávdamarkkat leat feber, goikegosahat, ahte njunni golgá, veajuhisvuohhta, oaivebávččas ja deahkkebákčasat 3–10 beaivvi.

Manne berre boahkuhuvvot juohke jagi?

Olbmot riskajoavkkuin berrejit boahkuhuvvot áigodatinflueanssa vuostá jahkásaččat. Dát lea dárbbášlaš go influeansavirus rievdá olles áiggi ja boahkuheapmi heivehuvvo dáid rievdamiidda juohke jagi. Boahkuheami beaktu maiddá váidu áiggi mielde.

Leatgo boahkuheamis liigeváikkususat?

Boahkuheapmi influeanssa vuostá leamaš geavahusas mánga jagi. Nu mo eará ge boahkuheamit de sáhttá šaddat rašši, ruvssodit ja bohtanit gokko čuggejuvvo, ja sáhttá šaddat feber, veahá buozalmasvuodadovdu ja deahkit sáhttet bávččagit. Lea hui hárve ahte šaddet allergijjalaš reakšuvnnat dahje eará duođalaš liigeváikkususat.

Influeansaboahkuheapmi ii sáhtte dagahit influeansadávdda.

Gos sáhtán boahkuhuvvot influeanssa vuostá?

Jeara iežat doaktáris dahje mana gieldda boahkuhanbeivviide jus dat lágiduvvojit doppe gos orut.

Makkár boahkuhemiid lean váldán?

Influeansaboahkuheamit galget registrerejuvvo Nationála boahkuhanregistarii (SYSVAK). Dieđuid gávnnat: <https://helsenorge.no/vaksiner/mine-vaksiner> (dárogiillii)

Háliidatgo eanet dieđuid? Jeara áinnas iežat doaktáris.

Geahča maiddá Álbmotdearvvašvuodainstituhta neahttasiidduin:

www.fhi.no/influensa

<https://www.fhi.no/en/id/influensa/seasonal-influenza/>